

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Genesa programului actual

al partidului național român și însemnătatea punctelor 1 și 9, din program.

I.

Cunoscuta epistolă a dlui Dr. Ioan Mihu a avut darul de a electrisa pe un moment membrele paralizate ale partidului național, și de la publicarea ei în organul „*junimistilor*” noștri „*Libertatea*”, avem privilegiul unei polemice vii în jurnalistică, carea dacă n'ar fi degenerat în „*personalități*” — forța elevilor școlii întemeiate aici în anul 1884 după modele din România — ar fi un semn îmbucurător, o dovadă că totuși se va porni odată în o direcțiune ore-care cornul înglodat al partidului național.

S'a încins o luptă înverșunată în jurul punctelor 1 și 9 din programul partidului național stabilit la 1881, din care incident, unii, cari își mai aduc aminte, că la facerea aceluia program am contribuit și eu, m'au provocat să 'mi dau părerea despre însemnătatea acelor două puncte de program.

Dacă se crede, că părerea mea ar pute contribui cât de cât la limpezirea cestiunei, o fac bucuros; dar' atunci să 'mi-se dea voie a enara întreg istoricul programului din 1881, pentru-că numai în acel cas pôte, cine vrea, să atribue o însemnătate ore-care interpretării mele față cu interpretarea altora, cari cunosc acel program numai din ziare și din protocoalele conferențelor naționale (Ba pôte că unii nici nu 'l cunosc! Red.).

Eram deja deputat dietal al cercului electoral din Beiuș, în al doilea ciclu de 3 ani, în anul 1876, când m'am mutat din Beiuș la Sibiu. Cunoșteam luptele electorale din Ungaria, din praxă, pe cele din Transilvania însă numai din ziare.

Cetisem că la Mercurea s'a proclamat *pasivitatea* în 1869, dar' știam și aceea: că tot la Mercurea cu binevoitoriul concurs al corifeilor *pasivității* și cu voturi românești s'a ales deputat străin, cu program guvernamental, tot asemenea la Făgăraș, etc. etc.

Românii țineau conferințe înainte de alegeri când într'un oraș când într'altul, proclamau *pasivitatea*, alegeau comitet pentru executarea concluderilor conferinței, guvernul interzicea executarea, comitetul, re bene gesta, se punea la odihnă trei ani, ca earăși să se repete receta cunoscută.

În anul 1878 a fost convocată conferința din partea dlui Archimandrit N. Popea ca președinte al „clubului membrilor români ai reprezentanței municipiului Sibiu”, la Sibiu, în sala din grădina Gerliczy, pe 20 Iuliu.

Participanți erau toți matadorii curentului activist: N. Popea, N. Cristea, Dr. Borcia, I. Preda, Bechnitz, Eug. Brote, D. Comșa, etc., cari în astă privință se considerau pe sine de deopotrivă politicieni lui Șaguna, ear' dintr' frunzașii pasivistilor era G. Barițiu, Dr. Ios. Hodoșiu, E. Măcelariu, Vis. Roman, An. Trombițaș, etc. Public străin foarte puțin, dar' măiereni din Sibiu de câți era trebuință.

Am fost admis și eu ca ungurean să particip la desbateri, dar' numai cu vot consultativ.

Cel mai agil pasivist era V. Roman, carele s'a îngrijit după puțină de măiereni din suburbiul-inferior. I-se părea însă că măiereni lui D. Comșa din suburbiul josfin sunt mai mulți, și numai de cât după constituire face propunerea, ca pertractarea mai departe să se condiționeze de la prezența a 100 de alegători. Dr. Hodoș spriginit de Preda însă combate propunerea lui Roman și propune, ca conferința să decidă „ca toate hotărârile să se facă prin membrii de față ori în ce număr se vor afla, pentru-că conferința nu are vr'un regulament în care să fie stipulat numărul membrilor necesari la aducerea de concluderi valide” (Veți procesul verbal publicat în „*Teleg. român*” Nr. 82 din 1878).

Pusă la vot propunerea lui Roman, cade.

În ședința de după amiază G. Barițiu ca referent al majorității comisiunei alege pentru studiarea cestiunei: „ce atitudine au să observe alegătorii la proximele alegeri?” face propunerea spriginită de Măcelariu și Dr. Hodoșiu, ca acest obiect, în care comisiunea vine cu propunerea majorității pentru *pasivitate* și a minorității pentru *activitate* — să se pună la ordinea zilei pe ziua următoare, ca până atunci să aibă timp a-și motiva propunerea în scris.

Referentul minorității, N. Strevoiu, spriginit de Preda și de P. Cosma, cere pertractarea fără amânare, fiind suficientă motivarea verbală.

Pusă la vot propunerea lui Barițiu, cade, și se purcede imediat la pertractarea cestiunei de *pasivitate* sau *activitate*.

Prin aceste două votări era pecetluită deja sorțea *pasivității*.

Pentru *pasivitate* au vorbit referentul G. Barițiu, Trombițaș, Vis. Roman și Dr. Hodoșiu, pentru *activitate* referentul Strevoiu, Cosma, N. Cristea și I. Filipescu.

La votare însă matadorii activiști aproape toți au dispărut, și s'au făcut dispozițiuni, ca nici gregarii să nu voteze toți, și astfel s'a decretat *pasivitatea pentru întreaga Transilvania*, cu 36 voturi contra 25, cea mai mare parte ale măierilor din Sibiu.

Președintele Popea în cuvântul de încheiere a făcut corecta declarațiune că „de-și cu părere de rău n'a voit să vorbească la o cestiune atât de importantă, numai ca să nu se zică că ar fi influențat asupra vre-unei părți, lăsând curs liber pertractărilor” de altminterea crede că toți știu „că el a fost și este pentru *activitate*”.

Eu, carele participasem la luptele naționale câte se petrecuseră în Ungaria de la 1861 încôce, lupte energice dar' loiale, în cari se respectau și vederile contrare, dar' cei ce se angajau pentru o flamură învingătoare sau cădeau cu ea, indignat de această nedemnă de o cauză atât de serioasă, am întreat pe unii din corifeii activiștilor *patentați*:

„Pentru-ce au pus la cale acest joc nedemn de o cauză națională atât de însemnată? Pentru-ce pledăză pe față pentru *activitate* și în faptă scot la cale *pasivitatea*?”

„Dar ce făceam — ziceau ei — dacă învingeam cu *activitatea*? Ne blamam, pentru-că stăpânirea nu mai ține cu noi. Am probat noi odată să corțesim la Ocna-Sibiului pentru un Român activist, și dacă nu o luam la sănătoasă iute și degrabă, o păteam, căci poliția ne urmărea deja”.

„Dacă astfel pricepeți Dvóstră „*lupta*” națională, atunci lăsați-vă de *principii* — le-am reflectat eu — să vă fie și vorbele precum vă sunt faptele, faceți-vă *pasiviști* pe față, dar' nu umblați cu doi bani în trei pungi.”

În momentul acela mi-am propus, ca în cât 'mi va fi cu puțință, să stăruiesc, ca într' marginile legilor existente să se organizeze partidul național astfel, ca la conferințele alegătorilor dietali să participe toate cercurile electorale prin delegați, ca în viitor să nu mai atărne sorțea celor mai ponderose cauze naționale de la *voia* și *priceperea* publicului din localitatea unde din întâmplare se ține conferința.

Parteniu Cosma.

Catedrala.

Sibiu, 11 Aprilie n.

Afacerea zidirii bisericii catedrale a făcut un însemnat pas spre realizare. Venerabilul sinod archidieceșan a dat consistoriului în înfrunerea ultimă mandat a schimba planul turnurilor prezentat în anul trecut, fiind-că acelea nu erau în armonie arhitectonică cu stilul bisericii întregi.

Acest mandat s'a îndeplinit și arhitectii însărcinați cu modificarea planului au aflat după posibilitate o deslegare norocoasă a chestiunii, statorind un plan de turnuri nou. Ancheta pentru zidirea catedralei a aflat acum planul de bun și l'a recomandat V. Consistoriu spre aprobare, care a și urmat.

Totodată s'a făcut la plan și aceea îmbunătățire necesară, că s'a acceptat adaptarea suterenului pentru încălzire centrală.

Cu o cale s'a statorit în mod definitiv preliminarul de spese cât și condițiunile de licitare, generale și speciale, pe baza cărora în zilele din urmă s'a publicat în mai multe ziare din patrie concursul pentru darea în întreprindere a zidirii întregi.

Terminul pentru înaintarea ofertelor expiră în 19 Aprilie nou a. c. Pe baza ofertelor întrate consistoriul va alege persoana, sau consorțiul, căruia să se încredințeze edificarea. Edificiul va fi gata cel mult la 30 Iunie 1904, firesce afară de întocmirile interne.

Astfel de înaintate fiind lucrările, se va pute prezenta viitoriului sinod nu numai planul definitiv, ci și contractul încheiat cu întreprinzătorul.

Pentru conducerea și controlarea lucrărilor a pe angajat consistoriul ca es-pert al său pe arhitectul orașului Sibiu, dl Iosif Schussnig.

Dacă pregătirile făcute de ancheta pentru clădire și de consistoriul arch. vor fi aprobate din partea V. sinod, atunci cu 1 Iuliu 1902 se va și începe demolarea caselor de sub Nr. 37, 39, 41 și 43 din strada Măcelarilor, precum și a caselor Nrii 30 și 32 din strada

Bruckenthal, ca astfel — planându-se întreg terenul — prin August să se și pôte începe însași clădirea.

În scopul acesta parochia din Sibiu-cetate a cedat pentru trebuințele archidieceșei casa și terenul de sub Nr. 39, cum și capela folosită până acum ca biserică parochială, ear' în schimb consistoriul va clădi pe un loc al seu altă casă potrivită pentru parochul Sibiului, care va fi admis a oficia în catedrală, care va forma altcum proprietatea absolută a archidieceșei.

Dam aceste informațiuni, în credința că cetitorii le vor primi cu mare bucurie.

† Iosif Goldiș.

Episcopul Iosif Goldiș a murit în deplină singurătate, neprivighiat de nimeni, fiind-că în preseară se afla în dispoziție sufletească relativ destul de bună și nimeni nu se gădea, că sfârșitul vieții îi este atât de aproape.

Preacuvioșia Sa, Archimandritul Aug. Hamsea, încunoscat fiind despre tristul eveniment, a mers imediat la episcopie, unde în prezența mai multor asesori consistoriali a desfăcut testamentul, compus încă astăvară, din partea decedatului episcop, în care se cuprindeau dispozițiuni clare cu privire la averea privată a fericitului Archiereu, cât și cu privire la înmormântare.

Averea evaluată la 60.000 cor. episcopul Goldiș a testat-o dieceșei, în scopul ca din venitul curat să se dea stipendii la studenți din școlile medii, la teologi și la studenți universitari. Esecutori testamentari sunt numiți din partea decedatului, domnii Vasile Goldiș și Petru Truța. Biblioteca e testată seminariului din Arad. Dâna Sofia Comloșan, nepoata episcopului, primește o rentă anuală de 1000 corône.

Cu privire la înmormântare testamentul dispune, ca rămășițele pământești ale testatorului să fie așezate la sfânta mănăstire din Hodoș-Bodrog.

Cunoscută fiind dispozițiile testamentare, Preacuvioșia Sa Archimandritul Hamsea a convocat imediat ședința consistorială, în care s'a stabilit felul cum să se tacă funerariile.

Conform programului, sicriul a fost ridicat din casa mortuară Duminecă la orele 5, și în procesiune bisericească a fost dus la catedrala din Arad, unde s'a făcut serviciul religios prescrist, ear' la orele 7 s'era s'a început privegherea.

Înmormântarea s'a început apoi Luni, la orele 10. Tote consistorele au trimis câte o delegațiune, ca să iee parte la înmormântare. Astfel de la Caransebeș au venit P. C. Sa vicariul-archimandrit Filaret Musta și dnii Dr. T. Badescu, Dr. P. Barbu și T. Barzu; de la Sibiu venerații protopopi I. Papiu, Păcurariu și Domșa, ear' Consistoriul din Oradea-Mare a fost reprezentat prin vicarul V. Mangra, protopopii N. Roxin, T. Păcală asesori consistoriali Andreiu Horvat, preoții G. Pap și N. Diamandi.

Precis la orele 10 s'a început prohodul, oficiat de următorii: Archimandritul Augustin Hamsea, Vicariul Vasile Mangra, protosin-celul I. I. Pap, monahii Ciorogariu, Ghenadie Bogoevici, Munteanu, Seculici și Dr. Suciu, protopopii I. Papiu (Sibiu) Avr. Păcurariu (Hunedóra), Domșa (Orăștie), Beleş (Arad), G. Sêrb (Blinț), P. Miulescu (B. Comloș), Paticiu (Timișóra), V. Hamsea (Lipova), I. Groza (Halmagiu), I. Giorgia (Buteni), Dr. Trailescu (Chișineu), Gurban (B. Ineu), T. Pacală (Oradia), N. Roxin (Tincea) și pre-

oții Diamandi, G. Pap, Ștefanuț, Vătan, Bodea, Babescu, Munteanu, Lungu și Morar.

Vorbirea funebrelă a rostit-o arhimandritul *Hamsea*, ear' deslegarea a cetit-o arhimandritul *Filaret Musta*.

Terminat fiind prohodul, la orele 11 și jum. cununile cele multe așezate pe sicriu se pun pe un car funebru, sicriul pe altul, și convoiul se pune în mișcare, spre mănăstirea *Hodoș-Bodrog*, până la podul Murășului, care desparte Ungaria de Banat, pedestru, ear' de aci încolo în trăsuri.

Clerul și publicul a sosit la mănăstire la orele 2 d. a., ear' carul mortuar la orele 4. Clerul l-a primit înaintea mănăstirii. Sicriul a fost dus în biserică, unde s'a oficiat de nou prohodul, și în urmă a fost așezat în mormântul săpat la dreapta de la ușa bisericii, într-o doioasă cântări: „*In veci pomenirea lui*”.

În refectoriul mănăstirii s'a dat apoi obicinuita pomană, cu care ocaziune s'au rostit două vorbiri frumoase, una de către protopopul Sibiului *Ioan Papiu*, și alta de către protopopul Boroșineului *Constantin Gurban*.

Sera la orele 8 toți participanții s'au reîntors în Arad.

De la Asociațiune.

Comitetul central al „*Asociațiunii*” a ținut eri, Joi, ședință ordinară. S'au luat următoarele hotărâri:

1. Câțiva particulari români invită *Asociațiunea* a țină adunarea generală proxima în *Baia-mare*. Comitetul decide a se întreba și despărțământul din acea parte, ca să opineze în această privință, căci acesta încă nu s'a pronunțat, dacă poate face pregătirile necesare, și astfel comitetul nu avea informațiuni suficiente a decide definitiv.

2. Advocatul *Mateiu Nicola* din *Alba Julia* cere să numească comitetul central un arbitru, spre a decide divergența între el și *Asociațiune*, escată din cauza lăsamântului fericitului *Avram Iancu*, a cărui avere a administrat-o mai mult timp. Comitetul numește un arbitru din avocații *Dr. Laurențiu Pop* de la *Abrud* și *Dr. Z. Chirtoș* din *Câmpeni* sub presiul notariului public *Mihail Cîrlea* din *Abrud*. Procesul intentat la tribunal se sisteză deocamdată.

3. Protopopul *Alexandru Costa* din *Cehul Silvaniei* a testat *Asociațiunii* 600 cor. după mărtea soției sale, cu condiția, ca din interese să se dea stipendii la școlari buni. Se primește cu mulțămire.

4. „*Albina*” din *Sibiu* donază *Asociațiunii* 2000 cor. Se primește cu mulțămire. *Dr. Patrîchiu Barbu* adv. în *Reghin* a solvit rata a II de 500 cor. pentru casa națională. „*Luceafărul*” și *Colonelul Alexandru Lupu* din *Viena* donază pentru același scop câte 20 cor. *Emanuil Ungurean*, adv. în *Timișoara* solvesce ultima rată (400 c.) din suma de 2000 cor. în același scop.

FOIȘORĂ

Să iubim natura!

Disertație citită în conferința învățătorescă, ținută anul trecut în *Sighișoara*, de învățătorul *George Andron*.

Tema: „Iubiți, Românilor, natura cu toate comorile și manifestările ei, căci ea vă adăpostesc, vă hrănesc și vă apără ca cea mai bună mamă, în contra tuturor nevoilor!”

Stimați domni colegi! Cu desvoltarea temei acesteia am avut onora a fi însărcinat din partea Prea onoratăului domn comisar pentru conferința noastră din a. c. În următoarele îmi espun deci acea-ce după puterile mele am putut face.

Între toate ființele de pe pământ omul stă pe treapta cea mai înaltă. Despre om zice sfânta scriptură la cartea facerii că „e făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu” ear' într'alt loc zice că „cu mărire și cu cinste l'a înecunat pe el”.

Și în adevăr, omul este opera lui Dumnezeu cea mai înaltă, cea mai perfectă și cea mai nobilă de pe pământ.

5. *Dr. A. Marienescu* a donat bibliotecii *Asociațiunii* 21 opere.

6. Comitetul societății „*Carmen Sylva*” din *Graz* cere a se dona societății cărți. Se dau

7. *Dr. Aurel Novac* din *Biserica-Albă* se declară membru fondator.

8. Se ridică salariul cancelistului *Romul Simu* cu 160 cor. începând cu anul 1903. Până atunci i-se dă o remunerație de 12 cor. pe lună.

Conferințe învățătoresci.

Convocare.

Cu convocare la ordinul Preaven. Consistoriu arhidiececan din 3 Ianuarie a. c. Nr. 1 școl. aduc la cunoștință tuturor învățătorilor din protopresbiteratele: *Cluj* și *Unguraș*, că conferința învățătorescă convocată prin ordinul susprovoat pe *Joi*, 18 Aprilie a. c. st. v. și zilele următoare, conform indicărilor din acel ordin, se va țină în comuna *Jimborul-mare*, în sala de învățământ a școlii confesionale din loc.

Totodată observ, că în acea zi la 8 ore a. m. se va țină serviciu divin cu invocarea duhului sfânt, ear' după terminarea serviciului divin, imediat se vor începe lucrările conferinței.

Obiectele de pertractat vor fi: a) tema designată de Preaven. Consistoriu: „*Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferințele din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale*”; b) lucrările designate de conferința din anul trecut, și c) lucrările cu cari au fost însărcinați unii învățători din partea subscrisului.

Sibiu, 29 Martie 1902.

Dr. Eusebiu R. Roșca
comisariu consistorial.

Convocare.

Amesurat ordinului Ven. Consistoriu arhidiececan din 3 Ianuarie a. c. Nr. 1 școl. îmi iau voie a convoca p. t. învățători și învățătoare de la școlile noastre populare gr. or. române din protopresbiteratele *Seliște* și *Mercurea* la conferințele anuale ce în acest an se vor țină în zilele 18, 19 și eventual 20 Aprilie în *Apoldul-inferior* (mic).

Programul pentru lucrările conferinței din acest an este:

1. Serviciu divin cu chemarea duhului sfânt la 10 a. m.

2. La 11 ore deschiderea conferinței și constituirea biroului.

3. Raportul comisiei emise în conferințele anului trecut.

4. Presentarea lucrărilor și recensuniilor lor:

a) Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari în conferința din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale.

Chiar și în corpul lui se arată superioritatea ce i-a dat-o Creatorul. Mersul lui este drept, ear' fața lui totdeauna caută spre cer spre Ziditorul său. Dar' mai mult se arată superioritatea lui în puterea sa spirituală, care e capabilă de ideile cele mai înalte și de simțămintele cele mai nobile.

Prin puterea sa spirituală omul își supune natura întregă și toate puterile ei le constringe a-i servi lui, ca astfel el să-și împace trebuințele întru ajungerea scopurilor pentru care e menit de Ziditorul său.

Scopul omului e înaintare și perfecționare, și el e chemat a 'și desvolta atât puterile fizice cât și cele spirituale.

Întru ajungerea acestora îi stă la dispoziție natura cu toate ale sale.

Știm că Creatorul, la întemeierea lumii numai după ce a făcut celelalte lucruri a făcut pe om, și acesta cu acel înțeles, ca omul să le stăpânească pe toate celelalte și să se folosească de ele. Dar' pentru-ca el — omul — să poată face aceasta, trebuie să cunoască lucrurile din lume, ca pe unele cu cari are de a face în totă ziua, în tot momentul, căci numai așa va fi în stare să aibă de la ele un folos mai mare pentru trebuințele sale.

Mă voi încerca acum să schitez pe rând, cam cari sunt trebuințele omului și

b) Cum trebuie să se predea materialul, adică cum trebuie să fie sinteza în singuratele obiecte de învățământ.

c) Măsurarea unei suprafețe neregulate, prelegere practică cu anul ultim de școlă.

d) „*Az asztal*”, prelegere practică cu anul al III-lea de școlă.

e) „*Banii din stele*”, prelegere practică pentru anul I de școlă.

5. Satorirea definitivă a ordinei de zi. *Seliște*, 26 Martie 1902.

Dr. Ioan Stroia
comisariu consistorial.

Convocare.

Amesurat dispozițiilor Ven. Consistoriu arhidiececan de la 3 Ianuarie Nr. 1/1902 școl. convoc p. t. învățători și învățătoare de la școlile populare gr. or. române din protopresbiteratele *Hațegului* și *Hunedorei* la conferințele învățătoresci, ce se vor țină la 18, 19 și 20 Aprilie a. c. v. (1, 2 și 3 Maiu n.) în *Hațeg*.

Programul lucrărilor este următorul:

1. Participare la serviciu divin împreună cu chemarea duhului sfânt, la 9 ore a. m. în ziua primă.

2. La 10 ore a. m. deschiderea conferințelor, constatarea celor prezenți și constituirea biroului.

3. Raportul comisiei permanente despre starea învățământului în școlile noastre populare din cercul *Hațeg*.

4. Presentarea și cetirea elaboratelor asupra temei: „*Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferințele din anul 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale*?” Desbatere asupra acestei chestiuni.

5. Presentarea lucrărilor despre „*Comitatul Hunedorei*”, din *Geografie*, „*Cărbunele*”, din *Istoria naturală*, conjugarea verbului *vagyok* în perfect, din limba magiară, și *Matia Corvin*, din *Istoria patriei*. Predarea acestora și desbatere asupra lor.

6. Propuneri pentru satorirea programului de lucrare al conferințelor din anul viitoriu.

Sibiu, 26 Martie 1902.

Nicolae Vătășan
comisariu consistorial.

Convocare.

În sensul circulariului Vener. Consistoriu arhidiececan din 3 Ianuarie 1902, Nr. 1 școl., subscrisul convoca pe toți învățătorii și învățătoarele din protopopiatul *Branului* la conferința învățătorescă, ce se va țină în edificiul școlar din comuna *Cristian*, în zilele de 18, 19, eventual și 20 Aprilie v. a. c. cu următorul program;

Joi în 18 Aprilie.

1. La orele 9 $\frac{1}{2}$ a. m. chemarea Duhului sfânt.

2. La orele 10 a. m. deschiderea și constituirea conferinței.

3. Până la orele 12 m. cetirea și discutarea lucrării: „*Scopul studiului geografiei în școala populară și mijloacele pentru ajungerea acestui scop*”, de *Nic. Pană*, învățător în *Zărnești*.

4. Între orele 2—5 p. m. lecțiuni practice din geografie cu elevii și elevele din anul al 3-lea și al 4-lea de școlă, și critica acestor lecțiuni.

Vineri în 19 Aprilie.

5. Între orele 8—12 a. m. lecțiuni practice din Geografie cu elevii și elevele din anul al 5-lea și al 6-lea de școlă, și critica acestor lecțiuni.

6. Între orele 2—5 p. m. — a) Cetirea și discutarea raportului corpului învățătoresc din *Râșnov* asupra întrebării: „*Ce observări, eventual ce defecte s'au ivit în praxă cu privire la planul de învățământ cuprins în Normativul școlar, votat de Sinodul arhid. în sesiunea din a. 1882, în deosebi în ceea ce privește studiul geografiei*?” — b) Cetirea și discutarea raportului d-lor *Vart. Bude*, *Nic. Sperchez* și *Aron Meșianu*, învățători în *Zărnești*, asupra temei puse de Vener. Consistoriu: „*Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari ocupațiuni în conferințele din a. 1901 au fost invocate ca pedeci în calea progresului normal în școlile noastre confesionale*?” — c) Alegerea unei comisii de 3 membri, care va avé să studieze în decursul anului viitor starea învățământului și trebuințele școlilor noastre populare din protopopiat, și totodată să pregătească programul de lucrări al conferinței viitoare.

Neputându-se termina discuțiunea asupra punctelor din urmă *Vineri în 19 Aprilie* p. m., ea se va continua în ziua următoare.

La această conferință se invită, afară de învățătorii și învățătoarele din protopopiat, cari sunt obligați a lua parte, toți d-nii preoți, ca directori de școle, și în genere prietenii școlii noastre populare din protopopiatul *Branului*.

Brașov, 25 Martie v. 1902.

Andrieu Bérseanu
profesor, comisariu consistorial.

Convocare.

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consistoriu Arhidiececan din 3 Ianuarie a. c. Nr. 1 convoc pe învățătorii de la școlile confesionale gr.-orientale ortodoxe române din protopresbiteratele: *Reghin* și *Mureș-Oșorhei* la conferința învățătorilor, care se va țină în 18 Aprilie a. c. st. v. și zilele următoare în școala gr.-or. din *Jabenița*.

Conferinței va premerge celebrarea stei liturgii cu chemarea Duhului Sfânt, în biserică din *Jabenița* la orele 8 dimineața, la care sunt poftiți a participa toți învățătorii.

Obiectele vor fi:

1. Deschiderea conferinței și constatarea membrilor prezenți.

sau înhamă caii, implântă plugul în pământ, îl ține de cörne și un „hi” la vite, apoi liniștit se uită cum se răstörnă brazdă lângă brazdă.

Iată deci cum animalele, acele ființe blânde și răbdătoare, daruri ale naturii sunt pentru noi întru câștigarea celor de lipsă pentru hrană.

Să ne întörceam acum atențiunea la paseri. Am zis mai nainte că pomele, grăunțele, legumile și alte fructe ni-le ofere natura pentru hrană. Noi însă n'am avé fericirea aceasta, dacă în natură ar lipsi paserile, căci știut este că în natură se află leghion de insecte și omide, cari ar zădărnici producea plantelor, ori dacă n'ar zădărnici-o cu deservire, ar reduce-o la un rezultat puțin mulțamitor pentru noi. Ce fac însă paserile, aceste ființe — gratuit date nouă spre tolos de la natură? Ele în stîrpirea insectelor și a omidelor află hrana predilectă și le vedem alergând în sborul lor în dreapta și în stînga, prindând și nimicind mii și mii de insecte. Le vedem pe pomi sărind din crangă'n crangă, căutând după omide și oule lor, stîrpindu-le pe toate câte le află.

(Va urma.)

cum natura ne pune la dispoziție cele de lipsă întru împăcarea acelor.

Trebuința cea mai simțitoare pentru noi este *nutrimentul*.

Pentru împăcarea trebuinței acesteia natura ne pune la dispoziție animale, plante și chiar și unele din minerale. De la unele din animale folosim carnea, de la altele laptele, ear' de la altele oule. De la plante, după soiul lor folosim rădăcina, foile și grăunțele, ear' de la pomi — pomele lor aromatice și gustose, și de la altele fructele lor, ca fragi, smeură, mure ș. a.

Am amintit mai sus, că de la animale prin carne și lapte avem o parte însemnată din cele trebuitoare pentru hrană, acelea însă pe lângă aceea, cu puterile lor ne ajută foarte mult la câștigarea altor elemente nutritive.

Cum am lucra noi pământul, când ar lipsi animalele? Zile întregi ar trebui să săpăm la pământ cu hârlețul și să zdrobim la bulgări cu sapele, și numai cu mare greutate am ajunge să avem atâtea bucate, de câte avem lipsă pentru hrană, ear' de prisos nici vorbă nu poate fi.

Și ce am face noi, când în natură ar lipsi ferul, acel product natural de mare preț și atât de necesar la lucrarea pământului?

Omul cu istețimea lui își face unelte agricole, — grapa, plugul ș. a., înjugă boii

2. Tractarea metodică a rugăciunii „*Tătăl nostru*“, prelegere ținută de Gligore Ceon-tea, învățătoriu în Filea.

3. *Zulele prime cu elevii începători*, tractat pedagogic-metodic de Mihail Chibeleanu învățătoriu în Iclandul-mare.

4. Despre *regiuni*, lecțiune din geografie cu elevii desp. II, de Teodor Bogdan învățătoriu în Săcal.

5. *Autoritatea învățătorului*, disertațiune de Ioan Borfan învățătoriu în Deda.

6. Despre *antistia comună*, prelegere din constituția patriei cu elevii desp. II, de Zaharia Frandș învățătoriu în Hodac.

7. *Mijlocul cel mai bun pentru îngrășarea pământului*, prelegere ținută de Matei Radu învățătoriu în Meșterhaza.

8. *Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, prin cari se împedecă progresul normal în școlile noastre confesionale?* Pentru tractarea acestei teme au să se prepare toți învățătorii.

Sibiu, 27 Martie 1902.

Dr. George Proca
comisariu consistorial.

NOUTĂȚI

Serbii — și cestiunea mănăstirilor.

Ziariul sârbesc „*Zastava*“ din Neoplanta ocupându-se cu memorandumul prezentat M. Sale în cestiunea celor trei mănăstiri cari de jure compet bisericei noastre, bate tot clișeuul vechiu. Zice că Serbii nu numai nu vor ceda Românilor cele trei mănăstiri, dar' pretind hotărât să li-se deie și mănăstirea Hodoș-Bodrog, care numai în mod provisoriu a fost dată Românilor și care fundațiune sârbescă fiind (așa zice „*Zastava*“), Românii n'au nici un drept la ea. — De sine înțeles, că nici nu ne puteam aștepta la altă atitudine din partea Sârbilor radicali, al căror organ e „*Zastava*“, avem însă deplină încredere în iubirea de dreptate a Coronei, numită a judeca în cauză.

Domnul Vicențiu Babeș ne rogă să aducem la cunoștință tuturor acelor, cari în cele 8—9 luni din urmă i-au adresat epistole la diverse ocazii, parte gratulându-l, ori întrebând de starea sănătății d-sale etc., la cari epistole foarte numeroase nu i-a fost cu putință să răspundă, că d-sa, în urma unei aprige răceli înainte cu 16 luni, și-a contras o bătă de nervi, care îl pune în imposibilitate de a lucra ceva, spiritual mai vîrtos. Din cauza acesta d-sa a trebuit să renunțe în anul acesta de a merge la ședințele „Academiei Române“ din București.

Dorim din suflet venerabilului nostru octogenar cât mai grabnică reînălțare!

Sinodul protopresbiterial din Orăștie. Ca întregire la cele publicate în numărul 32 al ziariului nostru despre decurgerea sinodului protopresbiterial din Orăștie, ni-se scrie, că în sinod a fost discutată și chestiunea contribuției la susținerea protopresbiteratului, în jurul căreia s'a născut o discuție vie, fiind-că comunele din fostul tract al Geoagiului, încorporate la tractul Orăștiei, nu voiau să contribuie la acoperirea trebuințelor, în măsură potrivită. Au vorbit la obiect preoții Ioan Boteanu din Bîntîn și Nicolae Maniu din Băcăinț, și chestia s'a rezolvat spre mulțămire generală.

Un manuscris prețios. În una din ședințele Academiei Române, a cărei sesiune generală de primăvară s'a început în 25 Martie, secretariul general D. A. Sturdza a prezentat un manuscris scris în România pe timpul metropolitului Ștefan în limba română și slavonă, cuprindînd rînduella liturgiei. Manuscrisul formeză un volum în folio mic, e intitulat „*Stujbenicul sau Liturgia*“, și e împodobit cu multe desemnuri în miniatură, cu inițiale colorate, toate de o frumusețe cum nu există la nici unul dintr-zelele manuscrise românești câte s'au aflat până acum.

Studentii români — la Roma. Din 2 până 'n 6 April st. n. s'a ținut la Roma congresul preparatoriu al federațiunii „Corda Fratres“, pentru a discuta materialul congresului ce are să fie ținut la toamnă în Budapesta. Studentii români au fost reprezentați la acel congres prin delegații Capeleanu, Orănescu, Iliescu, Demetrescu, Bonce, Dimitriu, Ghițescu, Vișoiu și Xenii (din București). În firul discutării obiectelor luate în program s'a hotărât respectarea dispozițiilor decretate în congresul de la Turin și în cel de la Paris. După terminarea agendelor, Duminică dimineață s'a ținut mare recepțiune la Capitoliu în sala curiaților, cu care ocaziune de-

legații români au predat studenților italieni stindardul de onoare românesc. Solemnitatea a fost presădată de ministrul instrucțiunii publice (*Nasi*) și de primarul Romei (*prințul Colonna*). Studentul Iliescu a ținut un discurs în limba italiană, aplaudat frenetic din partea mulțimei publicului; au vorbit și studenții Vișoiu, Xenii, Orănescu și Capeleanu. După discursul vicepresidentului *Persico*, pentru stindard, a vorbit ministrul *Nasi* și profesorul de la universitatea din Roma, contele *De Gubernatis*, pentru Români. După recepțiune membrii comitetului și delegații români au fost invitați la un banchet dat de primăria Romei, ear' după amiază la 5 ore delegații români au fost primiți în audiență la ministrul *Bacelli*, care a cetit un discurs foarte măgulitor la adresa Românilor. Acest discurs a fost apoi copiat și distribuit membrilor secțiunii române a congresului.

Reprezentățiunii „Urania“. Sâmbătă se va începe în teatrul orașenesc de aici seria reprezentațiunilor arangiate de „*Urania elvețiană*“, conduse de profesorul *George Müller*. De câțiva ani deja în serviciul popularizării diferitelor științe sunt luate proiecțiunile făcute cu cele mai nou aparate, prin ce prelegerile sunt mai interesante și mai ușor apercipiabile din partea publicului. „*Urania elvețiană*“ e înființată de „*Reuniunea elvețiană a iubitorilor de cultura poporului*“ (*Schweizer Verband der Volksbildungsfreunde*). stă sub conducerea eminentului profesor de științele naturale G. Müller din Viena, și va da în Sibiu trei reprezentațiuni.

Incoronarea regelui Angliei, conform programului statorit deja definitiv, se va face în 26 Iunie. În 27 Iunie va fi procesiune solemnă, ear' în 28 Iunie mare revistă asupra flotei de război.

Operele complete ale lui Eminescu. Cum cetim în ziarele din București, în editura institutului de arte grafice „*Minerva*“ din București va apăre o ediție completă a operelor lui *M. Eminescu*. Volumul prim va cuprinde numai literatură populară. Celelalte volume vor cuprinde poeziile inedite, variantele, fragmentele dramatice și puțină proză inedită. Din toate aceste va rezulta caracterul național al lui Eminescu. Într-zelele inedite sunt unele în cari se arată sîrtea Românilor din Transilvania, Basarabia, Maramureș și Crișana. —

Dîmna Aurelia Goga, preotă în Rășinari, a binevoit a administra fondului de 20 bani creat de „*Reuniunea sodalilor români din Sibiu*“, în scopul acquirării unei case cu hală de vînzare, suma de 8 cor., dăruită precum urmază: Iosif Goga paroch 30 fileri; Paraschiva I. Ciucean, Stanca C. Droc, Dobra A. Albu, Bucur Vidrighin, jurat comunal, fie-care câte 40 fileri; Dobra P. Goța 50 fileri, Aurelia Goga, preotă, Octavian Goga, stud. fil. (Budapesta), Victoria Goga, învățătoare (Sadu), Claudia Goga, absolventă a școlii Civile, Eugen Goga, student în a III-a clasă gimnasială (Sibiu), Maniu Lungu, proprietar, Șerban Lungu, măestru rotar, Nicolae Isdrailă, comerciant, Stanca Isdrailă, Șerban Ilcus, pardositor, Paraschiva Ilcus, Opreana Vidrighin, Demetriu Vidrighin, proprietar, Maria Vidrighin, Demetriu Suroiu, proprietar, Maniu Mitrea econom, Sora M. Mitrea, Bucur Fruman, econom, Nicolae Lungu, faur, Ișă Giurcoiu, Aleman Giurcoiu, econom, Andrei Simtion econom, Măriuța Simtion, Comșa Mitrea econom, Sora C. Mitrea, Stana Mitrea, Sora Mitrea și Dobra Mitrea, toți din Rășinari și fie-care câte 20 fileri.

Ciclun uriaș în Japonia. Termurii Japoniei au fost bătuiți de un ciclun uriaș, care nimica tot ce-i cădea în cale. Multe mii de oameni au fost ucși de ciclun, ear' numărul corăbiilor cufundate trece peste patruzeci.

Catastrofă pe Dunăre. Luni dimineață pe la Mohács era mare viscol și ploie. Mulțime de oameni avînd însă să trecă Dunărea pentru a intra în lucru pe insula Mohaciului, n'au luat în seamă viscolul, ci au plecat cu brodul peste Dunăre, încercînd cu trăsuri și oameni. Ișbit de vînt, brodul a rupt funia și s'a răsturnat. Cincisprezece oameni au fost scoși din apă încă vii, dar' vr'o zece înși, împreună cu trăsurile și caii, au perit în valuri.

Filiala transilvană a reuniunii pentru ajutorarea alienților vindecați ține azi (Vineri) după amiază, la 6 ore, adunare generală, în localul școlii de stat. Într-zelele obiectele de la ordinea zilei e și întregirea comitetului.

Incendiu cu șese morți. Fabrica de drojdiuțe a brutarilor din Stockholm a ars de tot Marti sîra. În cursul arderii un părete s'a prăbușit, ucigînd șese oameni și răzind grav pe opt înși.

Teatrul magiar — în lumină magiară. „*Magyarország*“ publică un articol scris de *Pázmándy Dénes* asupra stărilor de la Teatrul Național și de la Opera din Budapesta. Într-zelele *Pázmándy* (bun cunosător în cauză) zice că atât Opera, cât și Teatrul se află înaintea unui bancrut moral, ear' banerutul material a urmat deja de mult. „Statul dă sume oribile pentru două teatre... Pe întreg rotogolul pămîntului nu este țară, care să jertfăască anual 1 milion corone pentru acoperirea deficitului a două teatre... De 20 de ani se face risipa acosta enormă, și situațiunea nu se ameliorează. De 20 de ani Opera noastră n'a dat un singur cântăreț de sîmă, n'a produs nici o lucrare originală, care să stea la nivel european. Am experimentat numai, am dobîndit rezultate numai de acelea, cari și fără cheltueli ar fi eșit la suprafață. Nu s'a ridicat nici Teatrul Național. Literatura noastră dramatică a regresat. Ce dovedesc toate acestea? Vecinicul adevăr, că talentul nu 'l poți cumpăra cu bani“ — zice *Pázmándy*.

Tramvay executat. Societatea de tramvay belgiană, care pe lângă comunicația de tramvay provide capitala Sîrbiei și cu lumină electrică, prinsă în delict de contrabandă, fusese condamnată la amendă de 11.000 de franci. Nesolvînd însă amenda până la termenul pus, judecătoria i-a executat toți caii. Astfel de Luni începînd comunicația de tramvay a Belgradului e sistată.

AMVONUL.

Predică

rostită la sfințirea bisericei din *Cașva*, de parochul din Jabeșița *Vasilie Duma*.

Dîmne, iubir'am bună-cuviința casei Tale și locul sălășluirii Măriei Tale!
(Ps. 25 v. 8).

(Urmare.)

Este știut, că noi Românii suntem următorii acelor colonii romane, pe cari marele împărat Traian le-a adus și le-a așezat pe aceste plaiuri frumoase, pe la începutul sutei a doua după nașterea lui Christos, după ce a învins pe regele Decebal și după ce a nimicit pe poporul acestuia pe Daci. — Aici este începutul neamului nostru, dar' tot aici este și începutul bisericei noastre. Pentru-că legiunile romane, cari au cucerit Dacia, și coloniile romane, cari s'au așezat în Dacia, au adus în sinul lor sîmînța creștinismului, pe care cultivându-o cu sîrguință, biserica lui Christos a început să înflăcă și să se desvîlce cu pași repezi, așa, că la primul sinod ecumenic ținut la Nicea în a. 325 d. Ch. biserica din Dacia era reprezentată prin Metropolitul Teofil. De aici putem deduce că biserica noastră este chiar așa de vechie ca și celelalte biserici ale lui Christos, și că la începutul sutei a patra era bine organizată, avînd în frunte un metropolit și de sigur mai mulți episcopi. Cu toate că a înflorit biserica noastră în Dacia, fiind acesta o provincie romană înzestrată cu multe privilegii și favoruri din partea împăraților romani în cât se numea Dacia fericită, cu toate acestea biserica nu a fost scutită de persecuțiuni crâncene ridicate asupra creștinismului din partea păgînilor. Ca și în alte biserici, așa și în biserica noastră s'a vărsat sînge de mucenici, cu care stropindu-se biserica s'a întărit mai mult credința și iubirea strămoșilor nostri față de ea. Într-atât s'a alipit Românul de la început de biserica sa și s'a identificat cu ea, în cât și astăzi nu poți vorbi despre una, ca poporul să nu înțeleagă și pe cealaltă. Românul când zice lege românească înțelege deodată și biserica, respective religia ortodoxă, de care se ține, și naționalitatea română. Astfel a trecut biserica noastră prin primejdiile din partea păgînilor, eșind biruitoare.

Pe la sfîrșitul sutei a treia împăratul roman Aurelian ne mai putînd apăra Dacia de năvălirile Goților și atîtor popore barbare ce veneau din răsărit ca potop nemărginit, — și-a retras legiunile peste Dunăre. Fără de nici o apărare, fără de nici un ajutoriu, poporul român din aceste țeri a rămas acum pradă urgiei popoarelor barbare.

Nu sunt cuvinte prin cari să vă pot descrie acea stare nefericită în care a ajuns poporul și eu el biserica noastră în acele timpuri furtunoase. Cum zice apostolul, „în primejdi de cătră tîlhari“, astfel era neamul și biserica noastră națională în acele vremuri. Unicul scut de mîntuire a neamului era bi-

serica. Prin tactul lor cel minunat, strămoșii nostri au suportat toate greutățile, ba în urmă biserica noastră a eșit biruitoare, căci a îmbălbîntit furia barbarilor și atrăgîndu-i cu ei moravurile lor cele bune, pe mulți din acei păgâni barbari i-a făcut creștini. Veți, iubite creștine, și aici purtarea de grijă cea nemărginită a lui Dzeu asupra fiilor sei celor credincioși! Din învinși și umiliți cum erau strămoșii nostri din partea barbarilor, deodată biruitori se fac asupra lor. Biserica trecînd prin săptămîna patimilor a eșit la ziua cea luminată a învierii. — Prin mari necazuri a trecut biserica noastră în timp de preste cinci sute de ani, călcată de toate poporele Asiatice ce au venit asupra Europei, „într'un suflet pîcătoș, într'un cuget sînger, să cuprindă, să înece tot pămîntul unde-or trece“. — *Precum se stînge fumul, precum se topesce cîra de fața focului*, astfel s'au stîns, au perit de pe fața pămîntului acei pîcătoși, ear' biserica noastră bucurîndu-se de grația lui Dzeu a eșit prin toate primejdiile și necazurile de cătră tîlhari — biruitoare; convertind la sine pe ultimii năvălitori pe unguri, cari au venit și s'au așezat în țările noastre prin vescul al nouelea. Și fiind că Românii din Ardeal s'au ținut de biserica ortodoxă, și căpătau Archierei nemijlocit de la scaunul patriarhal din Constantinopol. Astfel ne spune istoria, că învățînd ungurii a cunoșce religia creștină de la ierarhia națiunei române din Ardeal, principele lor *Bolosudes* a primit botezul de la patriarchul din Constantinopol, Teofilact. Asemenea și principele *Giula*, următorul lui *Bolosudes*, primînd botezul de la patriarchul din Constantinopol Teofilact pe la mijlocul sutei a zecea, — cum ne spune istoricul bizantin Cedren, — a adus cu sine pe Deroteu ieromonachul, destinat de patriarchul să fie episcop al Ardealului. Principei *Giula*, care a fost foarte răvîntor întru aducerea la creștinism a poporului său, împăratul bizantin Mihail Ducas i-a trimis în semn de prietenie o corună împărătească, o mîntă împărătească și un buzduhan. (Va urma).

Cărți și reviste.

A apărut:

Candela, revista bisericească-literară, redactată în Cernăuți de profesorii Dr. Emilian Voitușchi și Alexandru Manastyrski (pentru textul rusesc), pe luna Martie (fasc. 3 anul XXI) a apărut cu următorul sumariu: *I. P. S. Arcadie Ciupercovici* (biografie și raport despre decedarea lui); *Vișla patriarhilor* (studiu relativ la istoria biblică a Testamentului-Vechiu, de Dr. V. Tarnavski); *Cercetarea bolnavilor din punct de privire pastoral*, de parochul *Vasilie Iliuț*; *Predică la sfințirea unei biserici*, de *Vasilie Ispescul*; *Notițe de interes bisericesc-școlar* (Egala tractare a copiilor de școală. Despre datina de a împărți iconițe ca premii. Se pîte imputa fie-cărui sinucigaș păcatul comis prin sinucidere? etc.).

„Candela“ apare în Cernăuți (biroul redacțiunii și administrațiunii în residența archiepiscopescă) în fascicoli lunari și costă 8 corone pe an.

Posta redacțiunei.

Dlui I. C. în Gl... Când ni-ai trimis'o eram prea îmbulziți cu material urgent, n'am putut să 'i facem loc, ear' acum e prea întîrziată publicarea. O păstrăm deci pentru anul viitoriu.

Călean. Ideea e bună, dar' executarea e cam slăbuță. Astfel de piese trebuiesc compuse cu mare îngrijire. Nu o putem publica.

Botez. Nu se pîte înainta recurs nici unde în contra calculului care nu te mulțămesc. Apelul nu-l publicăm, pentru-că nu ar ave' nici un rezultat, tot așa cum n'au avut nici cele din trecut.

Agnita. Sigur că vom reveni asupra chestiunii, dar' să mai scăpăm de materialul cel mult venit din afară.

Dlui Fil. P... Aceea ce ni-ai scris era de interes curat personal, de aceea nu s'a publicat. Asemenea lucruri numai ca inserate, în partea taxabilă a foi, se pot publica.

Un mirean. Am dat întregirea în numărul de astăzi. Despre celelalte s'a scris în numărul 32.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **contabil** al II-lea la „Mielul” cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana-Sibiului, se escrie concurs cu termin până la 15 Maiu n. a. c.

Venitele sunt: Salariu de corone 1000.— și tantiemă statutară.

Absolvenții de școlile comerciale, cari vor documenta și pracsă de la vre-un institut de credit vor fi preferiți.

Poiana, la 8 Aprilie, 1902.

Direcțiunea.

La **Librăria Tipografiei Archidieceesane** se află de vânzare:

Novela de Enric Sienkiewicz, trad. de I. C. Panu C. —80

Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu 1—
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpeta vr'o dată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ace va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezii A. Bartilla** (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutinde-neap apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposît în Sibiu** la farmacia „**Vulturul**” C. Müller, piața-mare; farmacia **Molnar**, strada Cîsnădiei 59.

[1] 7—

Venit lateral însemnat.

Domni sau dame de societate mai bună, pot avé un venit lateral însemnat la oraș și în provincie. Oferte sub C. C. 150 Triest I. Poste restante. [48] 2—3

Alexandru Márki

Geografie

pentru școle civile și superioare de fete pe baza planului de învățământ din 1887. — După edițiunea V în românește de I. Popovici. — Aprobată de Înaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 4566/1901. — Prețul legat 2 60 cor. A se procura de la **Librăria archidieceesană**.

In **Tipografia archidieceesană** a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânței
Născătoare de Dumneșu

și
alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Păschălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —85
jumătate pânză . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceesane, Sibiu.

Josef Jikeli * Sibiu *

Strada Cîsnădiei Nr. 47

Candelabre argintite și aurite cu argint, respective cu aur veritabil, apoi

Candele * Cădelnițe

Fesnice argintite pentru lămpă minări

* **Anaforariu** *

Căldăruși pentru apă sfințită

Chivot pentru păstrarea **** cuminecături

Discuri pentru bani
etc. argintite nickelate sau de aramă

o **Potir** o o **Steuă** o

Linguriță **Copie** (cuțit)

Disc pentru agneți *****

ooo argintite sau aurite ooo

Prețurile cele mai moderate!

[48] 3—5

La **Librăria Tipografiei archidieceesane** din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasânței Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintâu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfinței cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Vosresnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceesană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbene **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceesane.

Op premiat de Academia Română.

Semințe

din

Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesci

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la toate Duminecile de preste an.**

„ II.: „ **prasnicele și sărbătorile, precum și la casuale bisericesci.**

„ III.: **cuvântări la înmormântări parastase etc.,**

Prețul fiecărui tom 3 corone și porto postal.

Se află de vânzare la **autorul** și la

Tipografia și librăria Archidieceesană Sibiu

Schimbare de local.

Cu 1 Aprilie anul curent mi-am mutat

Restaurantul în strada gării Nr. 5

(Bahngasse)

în casele dlui Moga.

Aduc acēsta la cunoștință, cu observarea, că și în localul cel nou voi servi cele mai bune beuturi și mâncări cu prețuri moderate ca astfelu să mulțămesc pe deplin pe stimații mei oșpeți.

Recomandându-mă On. public sunt

Cu distinsă stimă

Iosif Ujhelyi

Bahngasse 5

[46] 3—5

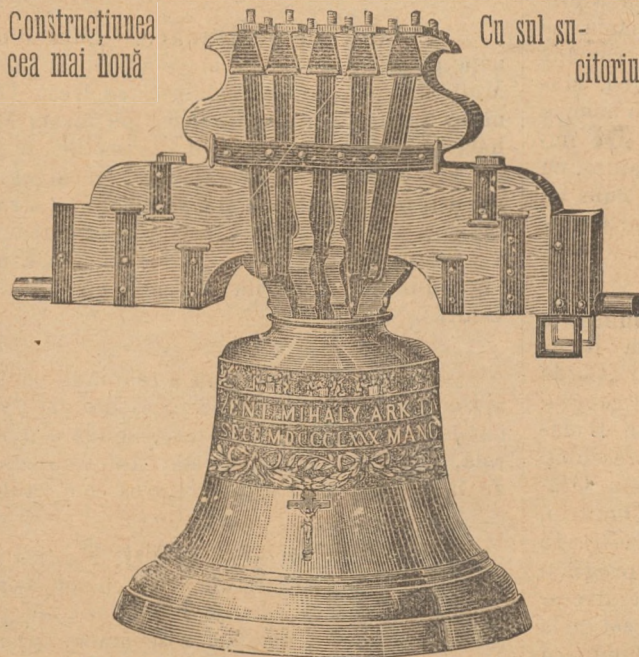
Michail Manchen

[2] 4—4

vărsătoriu de campane (clopote)

Construcțiunea cea mai nouă

Cu sul sâcitoriu

Sighișora

(Schässburg-Segesvár)

Piața de sus Nr. 168.

Firma acēsta esistă de la anul 1822 și se bucură de un renume bun; se recomandă deci tuturor comunităților bisericesci pentru a **liferă și repara clopote** de totă mărimea cu corōna de stejar ori de fer legat; face și soaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuesc și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. Solvirea prețului se primesc și în rate.